

Notitie

afzender Directie Inhoud
opsteller commissiegriffier/CIP-EU
telefoon
e-mail

aan de leden van de commissie Europese Zaken
datum 21 mei 2025
betreft Ambtelijk voorbereide annotaties plenaire COSAC van 8-10 juni 2025

Van zondag 8 juni tot en met dinsdag 10 juni 2025 vindt te Warschau de plenaire COSAC plaats onder Pools Voorzitterschap. De delegatie van het Nederlands parlement bestaat uit voorzitter van de commissie EUZA van de Eerste Kamer, Van Apeldoorn (SP), en het lid Van de Sanden (VVD) van de Eerste Kamer. Vanuit de Tweede Kamer nemen deel de commissievoorzitter Van der Plas (BBB), en het lid Thom van Campen (VVD).

Zondag 8 juni

15:00 – 20:00 Check in hotel en registratie COSAC
16:15 – 17:45 Meeting of the Presidential Troika of COSAC
19:00 – 22:00 Cultureel programma en diner

Annotatie

Op zondagavond is ook een Troika-vergadering ingepland. De Nederlandse delegatie neemt hieraan niet deel. In de Troika-vergadering worden de agenda vastgesteld en ingekomen stukken besproken. De Troika wordt voorgezeten door het parlement van het land dat het EU-Voorzitterschap draagt, Polen. De landen die ervoor en erna het EU-voorzitterschap dragen nemen eveneens deel, samen met het Europees Parlement als vast lid.

Maandag 9 juni

08:00 – 09:00 Political group meetings
09:15 Opening of the conference - Co-chaired by: Ms Agnieszka Pomaska, Chair of the European Union Affairs Committee of the Sejm of the Republic of Poland - Tomasz Grodzki, Chair of the European Union Affairs Committee of the Senate of the Republic of Poland
09:20 Welcome address - Mr Szymon Hołownia, Marshal of the Sejm of the Republic of Poland
Procedural Matters concerning the 73 rd COSAC Plenary Session - Approving the agenda of the 73rd COSAC Plenary Session - Results of the Meeting of the Presidential Troika of COSAC - Presentation of the 43rd COSAC Bi-annual report - Co-funding of the Permanent Member of the COSAC Secretariat - Letters received by the presidency - Any other business

Annotatie

datum 14 april 2025

blad 2

Bi-annual COSAC-rapport

Halfjaarlijks produceert het COSAC-secretariaat een rapport met de resultaten van de beantwoording van de COSAC-Questionnaire. De Questionnaire is in februari 2025 verzonden aan de nationale parlementen en betrof de volgende onderwerpen:

- Chapter I: Agenda of the European Commission and the European Parliament in the new institutional cycle. EU Strategic Agenda
- Chapter II: Multiannual Financial Framework
- Chapter III: Towards strengthening the EU's collective effort to improve cyber-resilience and tackle disinformation

De beantwoording van de questionnaire is in de commissie EUZA voor instemming voorgelegd. Het permanent lid van het COSAC-secretariaat, de heer Jakob, Sjövall, zal het rapport presenteren.

Co-funding of the Permanent Member of the COSAC Secretariat

Het COSAC-secretariaat, dat ambtelijke ondersteuning biedt aan de vergaderingen van COSAC, is samengesteld uit een permanent lid (dit is momenteel de heer Sjövall, een ambtenaar van het Zweedse parlement) en ambtenaren van de parlementen die deeluitmaken van de Troika (PL, HU, DK en EP). Het COSAC-secretariaat en het permanent lid van het secretariaat worden gefinancierd door de parlementen van de EU.

Met de Tweede Kamer is afgesproken dat zij de kosten voor het COSAC-secretariaat betalen en 1/3 ervan terugvorderen van de Eerste Kamer. Dit komt overeen met de afgesproken delegatiesamenstelling, waarbij 4 plaatsen in de delegatie voor de plenaire COSAC zijn voorbehouden aan Tweede Kamerleden en 2 plaatsen aan Eerste Kamerleden.

Doorgaans behelst dit agendapunt dat wordt bevestigd dat aan de benodigde financiering is voldaan door parlementen.

Letters received by the presidency

Ingekomen brieven zijn te raadplegen op: [Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union \(COSAC\) - IPEX.eu](https://www.conference.parliament.europa.eu/conference-of-parliamentary-committees-for-union-affairs-of-parliaments-of-the-european-union-cosac)

10:00 First Session: Implementation of the priorities of the Polish Presidency of the Council of the EU

- Mr. Donald Tusk, Prime Minister of the Republic of Poland (tbc)

11:30 Coffee break

Annotatie

Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie is op 1 januari 2025 overgedragen van Hongarije aan Polen, dat dit voorzitterschap tot en met 30 juni 2025 zal dragen. Het motto van het Poolse voorzitterschap is: "Security, Europe!".

De [prioriteiten](#) van het Poolse voorzitterschap staan in het teken van het versterken van Europese veiligheid op verschillende dimensies, namelijk:

- Defensie en veiligheid;
- Bescherming van mensen en grenzen;
- Weerstand tegen buitenlandse inmenging en desinformatie;
- Waarborgen van veiligheid en vrijheid van bedrijven;
- Energietransitie;
- Concurrerende en veerkrachtige landbouw, en;
- Gezondheidsveiligheid.

Het volledige programma met de uitwerking van de prioriteiten treft u [hier](#).

Op 18 mei 2025 vond de [eerste ronde](#) van de presidentsverkiezingen plaats in Polen. Tijdens de eerste ronde heeft geen van de kandidaten meer dan 50 procent van de stemmen behaald. De tweede ronde vindt plaats op 1 juni 2025 en zal gaan tussen Rafal Trzaskowski van de pro-Europese Burgercoalitie van premier Donald Tusk, en Karol Nawrocki van de rechts-conservatieve partij Recht en Rechtvaardigheid (PiS).

datum 14 april 2025

blad 3

11:45 Second Session: The European Commission and the European Parliament work programmes in the new institutional cycle. Strategic Agenda of the European Union

- Mr. Maroš Šefčovič, Commissioner for Trade and Economic Security and Interinstitutional Relations and Transparency (video message)
- Mr. Esteban González Pons, Vice-President of the European Parliament

Debate

13:15 Family photo and buffet lunch

Annotatie

[E250001 – Werkprogramma van de Europese Commissie](#)

Op 11 februari heeft de Europese Commissie het werkprogramma voor 2025 gepresenteerd. Met het werkprogramma wil de Europese Commissie de EU concurrerender, veiliger en economisch sterker maken. Met name wil de Commissie dit bereiken door vereenvoudiging. Zo bevat het programma een eerste reeks omnibuspakketten en een aantal initiatieven die die erop gericht zijn dat EU-beleid en -wetgeving beter worden en sneller resultaat opleveren. Ook geeft de Europese Commissie met het werkprogramma uitvoering aan verschillende aanbevelingen uit het [Draghi-rapport](#). Het in januari 2025 gepresenteerde kompas voor concurrentievermogen dient hiervoor als basis.

Met de presentatie van het werkprogramma van de Europese Commissie begint ook de procedure voor de vaststelling van de prioriteiten van de Eerste Kamer. Op 20 mei 2025 heeft de Eerste Kamer plenair het [Werkprogramma 2025 van de Eerste Kamer](#) vastgesteld. Na plenaire vaststelling van het werkprogramma is deze ook verstuurd naar de nationale parlementen, het Europees Parlement, de Europese Commissie, de Raad en de regering.

[Strategische agenda](#)

Om de 5 jaar worden door de EU-leiders de politieke prioriteiten van de EU voor de toekomst bepaald. Dit gebeurt in samenhang met de verkiezingen voor het Europees Parlement en vóór de benoeming van elke Europese Commissie. De Europese Raad heeft voor de jaren 2024-2029 een strategische agenda ontwikkeld als antwoord op de grote uitdagingen van de EU. De huidige Europese Commissie heeft deze uitdagingen ook benoemt in haar [politieke beleidslijnen](#) die de basis vormen voor de werkzaamheden van de Commissie voor de komende vijf jaar. In het licht van het veranderende mondiale landschap en de toenemende geopolitieke instabiliteit richt de strategische agenda zich op het creëren van een sterk Europa. De agenda maakt onderscheid tussen drie centrale pijlers:

- Een vrij en democratisch Europa,
- Een sterk en veilig Europa
- Een welvarend concurrerend Europa.

[Wetgevingsprioriteiten voor 2025](#)

In maart 2025 ondertekenden de Commissie, de Raad en het EP een gezamenlijke verklaring over de wetgevingsprioriteiten voor 2025. Voortbouwend op het werkprogramma van de Europese Commissie, hebben de drie instellingen besloten de hoogste prioriteit te geven aan de volgende beleidsdoelstellingen:

- Versterking van defensie en veiligheid;
- Duurzame welvaart en concurrentievermogen;
- Sociale agenda en inclusieve groei;
- Bescherming van natuur en hulpbronnen;
- Versterking van democratie en EU-uitbreiding;
- Versterking van partnerschappen;
- Meerjarig Financieel Kader na 2027.

15:00 Third session: the new EU Multiannual Financial Framework – a perspective on the EU's challenges

- Mr Adam Szłapka, Minister for European Union Affairs of the Republic of Poland

datum 14 april 2025

blad 4

- Mr Andrzej Domański, Minister of Finance of the Republic of Poland
Debate

16:30 End of the session

Annotatie

Het Poolse Voorzitterschap staat mede in het teken van het voorbereiden van de onderhandelingen voor het volgend Meerjarig Financieel Kader voor 2028 – 2034 (MFK 2028-2034). Het wetsvoorstel (verordening) voor het volgende MFK 2028-2034 wordt in juli 2025 verwacht.

In februari 2025 heeft de Europese Commissie haar [mededeling](#) gepresenteerd met een routekaart naar het volgend MFK 2028-2034. De mededeling bevat de belangrijkste beleids- en begrotingsuitdagingen die bepalend zullen zijn voor de opzet van het volgende MFK. In de routekaart wordt onder andere aangegeven wat de nieuwe aanpak voor de nieuwe begroting inhoudt.

Zo stelt de Europese Commissie een nieuwe aanpak voor dat voor elk land een plan moet omvatten met belangrijke hervormingen en investeringen, opgesteld in partnerschap met nationale regionale en lokale autoriteiten. Ook stelt de Commissie een Europees Fonds voor concurrentievermogen voor dat meer capaciteit voor investeringen creeërt om strategische sectoren te ondersteunen. Verder stelt de Commissie een vernieuwde financiering van het externe optreden voor dat doeltreffender, gericht en beter afgestemd moet worden op strategische belangen en moet bijdragen tot nieuw buitenlands beleid. Tot slot moet de begroting, volgens de Commissie, ook voorzien in extra waarborgen ter bescherming van de rechtsstaat.

Hoofdpijnenbrief MFK 2028-2034

Op 2 april 2025 stuurde de regering aan de Eerste Kamer de Nederlandse inzet tijdens de onderhandelingen voor het volgende MFK van 2028-2034. Het kabinet geeft hierin onder andere aan dat zij in lijn met de budgettaire afspraken uit het Hoofdpijnenakkoord inzet op een beperking van de stijging van de Nederlandse afdrachten aan de EU. Ook geeft het kabinet aan in te zetten op een moderne en toekomstbestendige EU-begroting. Volgens het kabinet *"betekent dit inhoudelijk dat de nieuwe begroting meer gericht moet worden op het versterken van het Europese concurrentievermogen met als fundament een sterke, interne markt en inzet op onderzoek en innovatie, een stevig asiel en migratiebeleid, en veiligheid en defensie."* (p. 5).

Raad Algemene Zaken

De Raad Algemene Zaken heeft op 18 maart een [gedachtewisseling](#) gehouden over het volgend Meerjarig Financieel Kader. Een groep lidstaten, waaronder Nederland, benadrukte tijdens deze Raad het belang van een moderne en toekomstbestendige begroting. Daarnaast gaf Nederland aan dat er geen ruimte is om de nationale bijdragen aan de Europese begroting te verhogen.

Eerste Kamer

De Eerste Kamercommissies EUZA en FIN hebben de voorstellen voor het meerjarig financieel kader voor 2028-2034 geprioriteerd uit het Werkprogramma voor 2025. Verwacht wordt dat de conceptverordening voor het MFK op 16 juli 2025 worden gepresenteerd.

16:45 – 18:30 Meeting of the Chairpersons of COSAC

Discussion on the Draft Contribution and Conclusions of the LXXIII COSAC

Annotatie

Ter voorbereiding op de bijeenkomst zal het Poolse voorzitterschap een conceptversie laten circuleren van de zogenaamde 'conclusions' en 'contributions' van de COSAC. Eventuele amendementen kunnen, naar verwachting in de dagen erna worden ingediend.

datum 14 april 2025

blad 5

Doorgaans dienen de delegatie van Eerste en Tweede Kamerleden, waar mogelijk en voor zover gewenst, gezamenlijk amendementen in.

De bespreking van een geconsolideerde tekst met de ingediende amendementen, d.i. een compromistekst die in de troika-vergadering op 9 juni 2025 wordt vastgesteld, vindt plaats in deze sessie en wordt gevoerd door de commissievoorzitters in de delegaties.

In haar vergadering van 17 april 2012 heeft de commissie ESO (voorganger van EUZA) besloten: *"Overwegende dat deelnemende Kamerleden niet met een mandaat van de commissie aan de COSAC deelnemen, gelet op het feit dat het politieke debat over de tijdens de komende COSAC geagendeerde onderwerpen primair in de nationale parlementen thuishoort, en dat deze onderwerpen daar een gedegen discussie vergen die niet altijd tot politieke consensus leidt of hoeft te leiden, bepleit de commissie terughoudendheid bij het formuleren van (al te stellige) conclusies van de COSAC over de (on)wenselijkheid van Europese maatregelen ter zake van de geagendeerde onderwerpen. Dit hoeft evenwel aan een inhoudelijke gedachtewisseling tijdens de COSAC niet in de weg te staan."* Dit standpunt is meermaals herbevestigd door de commissie EUZA.

Het reglement van orde van COSAC bepaalt dat de bijdragen van de COSAC geenszins bindend zijn voor de nationale parlementen en hun standpuntbepaling onverlet laten (1.3.). Conclusies en contributies worden in de regel bij consensus aangenomen.

datum 14 april 2025

blad 6

Dinsdag 10 juni

09:00 Fourth session: Enlargement policy of the European Union

- Representative of Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland
- Ms. Marta Kos, Commissioner for Enlargement (tbc)
- Mr. Sven Simon, Chair of the Committee on Constitutional Affairs of the European Parliament

Debate

10:30 Coffee break

Annotatie

Het Poolse Voorzitterschap heeft als doel vooruitgang te boeken in het uitbreidingsproces, zowel in oostelijke richting als met de Westelijke Balkan. Dit proces moet volgens het Voorzitterschap plaatsvinden in lijn met de *merit-based approach*.

Op 30 oktober 2024 publiceerde de Europese Commissie het [Uitbreidingspakket voor 2024](#). Het uitbreidingsproces heeft in 2023 en 2024 een nieuwe impuls gekregen. Zo zijn er in december 2023 onderhandelingen geopend met Moldavië, Georgië en Oekraïne. In juni 2024 heeft de Europese Unie het toetredingsproces van Georgië [stopgezet](#), mede door het optreden van de Georgische regering sinds het voorjaar van 2024. Daarnaast geeft de Europese Commissie aan dat zij momenteel het onderhandelingskader voor Bosnië en Herzegovina aan het voorbereiden zijn. Tot slot geeft de Europese Commissie aan dat er begonnen kan worden bepaalde onderhandelingshoofdstukken met Montenegro af te sluiten.

Kabinetsappreciatie

De regering heeft op 4 december 2024 in de [kabinetsappreciatie](#) van het EU-uitbreidingspakket aangegeven zeer kritisch te staan tegenover verdere uitbreiding van de EU. De regering geeft in de kabinetsappreciatie aan dat het kabinet in lijn met het [Regeerakkoord](#) strikt vasthoudt aan de eisen voor lidmaatschap van de EU, inclusief de zogenoemde Kopenhagen-criteria. Voor de regering zijn hervormingen op het gebied van goed bestuur, transparantie en de rechtsstaat belangrijk en worden hiervoor geen concessies gedaan. Nederland zal hierbij waar mogelijk ondersteunen. De regering heeft ook oog voor de context, waaronder de Russische oorlog tegen Oekraïne, en benadrukt tevens de noodzaak om intensieve betrekkingen te onderhouden met de buurlanden en partners.

Raad Algemene Zaken en Europese Raad

Tijdens de [Raad Algemene Zaken van 17 december 2024](#) zijn conclusies aangenomen over EU-uitbreiding. De regering heeft hierbij gehandeld zoals uiteen is gezet in de kabinetsappreciatie. Ook benadrukte de regering het belang van rechtsstatelijke criteria. Verder sprak de Raad zich ook uit over de situatie in Georgië, en de rechtsstaat in Servië. De [Europese Raad](#) heeft op 19 december 2024 ingestemd met de raadsconclusies van de Raad Algemene Zaken van 17 december 2024.

Werkprogramma Europese Commissie

Op 11 februari 2025 publiceerde de Europese Commissie haar werkprogramma voor 2025. De Europese Commissie wil door middel van evaluaties van het pre-uitbreidingsbeleid de gevolgen van uitbreiding voor al het EU-beleid verder beoordelen. De commissie Europese Zaken van de Eerste Kamer heeft dit voorstel ook geprioriteerd in haar werkprogramma voor 2025.

Eerste Kamer

Met betrekking tot Uitbreiding heeft de Eerste Kamer de volgende mededelingen in behandeling:

[E240020 – Commissiemededeling: het uitbreidingsbeleid van de Europese Unie voor 2024](#)

[E240010 – Commissiemededeling betreffende pretoetredingshervormingen en -beleidsevaluaties](#)

datum 14 april 2025

blad 7

11:00 Fifth Session: Towards strengthening the EU's collective effort to improve cyber-resilience and tackle disinformation

- Mr Rafał Rosiński, Undersecretary of State in the Ministry of Digital Affairs of the Republic of Poland
- Ms Martyna Bildziukiewicz, Deputy Head of Division, Strategic Communication Regional Teams and Coordination of Task Forces in the European External Action Service

Debate

Annotatie

Het Poolse Voorzitterschap ziet de weerstand tegen buitenlandse inmenging en desinformatie als een van de prioriteiten voor de Europese Unie. Om grip te krijgen op de strijd tegen desinformatie beoogt het Poolse Voorzitterschap de coördinatie op dit gebied, met name online, te versterken.

De Europese Commissie heeft verschillende initiatieven ontwikkeld in het kader van het bestrijden van desinformatie, zoals het [Actieplan tegen desinformatie](#) en de [Commissiemededeling inzake een Europese benadering voor de bestrijding van online desinformatie](#), dat in behandeling is geweest in de Eerste Kamer ([E180014](#)).

In 2018 ontwikkelde de Europese Commissie tevens een EU-brede [praktijkcode betreffende desinformatie](#). Deze praktijkcode is in 2022 verder verdiept en vormt de basis voor de [gedragscode in het kader van de digitaaldienstenverordening](#), die vanaf 1 juli 2025 rechtsgeldig en afdwingbaar is. De praktijk- en later gedragscode betreffende desinformatie bieden aanbieders van digitale diensten in de Unie 44 verplichtingen en 128 specifieke maatregelen op onder andere het gebied van transparantie van politieke reclame, versterken van de *factcheck*-gemeenschap en het versterken van het monitoringskader.

In Nederland presenteerde het kabinet in december 2022 de [Rijksbrede strategie voor de effectieve aanpak van desinformatie](#), bestaande uit twee sporen. Spoor 1 voorziet in het versterken van het publieke debat, onder andere door middel van het versterken van de weerbaarheid van burgers. Spoor 2 moet de invloed van desinformatie verminderen. Op 17 juni 2024 informeerden de staatssecretaris en de minister van BZK beide Kamers over de [voortgang van de aanpak](#) en kondigden ze tevens nieuwe acties aan. De commissie BIZA heeft hierover [meerdere keren schriftelijk overleg](#) gevoerd met de regering.

Op het gebied van cyberweerbaarheid zijn er verschillende actoren op Europees niveau die opereren om de weerbaarheid te versterken. De meest bekende agentschappen zijn het [Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging](#) (ENISA), [CERT-EU](#) en binnenkort het [Europees kenniscentrum en netwerk voor cyberbeveiliging](#) (ECCC) dat momenteel wordt opgericht.

In [2017](#) en [2020](#) publiceerde de Europese Commissie een gezamenlijke mededeling inzake het bouwen aan sterke cyberbeveiliging voor de EU. Hieruit volgde verschillende wetgevende voorstellen die toezien op het versterken van de cyberweerbaarheid zoals de [cyberweeraarheidsverordening](#) die in behandeling is geweest in de commissie J&V van de Eerste Kamer ([E220024](#)) met als doel om horizontale cyberbeveiligingsvereisten te creëren voor producten in de Unie. En ook de [NIS2-richtlijn](#), die nog moet worden geïmplementeerd in Nederland. De NIS2-richtlijn schept een aantal verplichtingen voor essentiële diensten in de EU, waaronder de Rijksoverheid, ten aanzien van cyberbeveiliging.

Op 28 oktober 2024 publiceerde de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) het [Cybersecuritybeeld Nederland 2024](#) (CSBN 2024) waarin de dienst inzicht wil geven in de digitale dreigingen, digitale weerbaarheid en risico's voor Nederland. In het CSBN 2024 komt het NCTV met de volgende bevindingen: Nederland wordt geconfronteerd met diverse digitale dreigingen, waaronder cyberaanvallen van staten en criminelen, die strategisch en opportunistisch zijn, met risico op grootschalige digitale uitval. Digitale

datum 14 april 2025

blad 8

veiligheid is cruciaal voor de maatschappij en nationale veiligheid, maar vereist een brede aanpak vanwege de dynamische en onderlinge verbondenheid van risico's.

Op 26 mei 2025 organiseerden de commissies DIGI, BIZA, J&V en BDO een [deskundigenbijeenkomst](#) over de weerbaarheid van de democratische rechtsstaat in tijden van digitale transformatie. Een groot deel van deze bijeenkomst ging over de digitale inmenging en de democratische rechtsstaat.

12:30 Closing session

Adoption of the Contribution and Conclusions of the LXXIII COSAC

Closing statement

13:00 Buffet lunch